

IZJEMNI UKREPI

V našem LPS 1984 imamo opredeljene še posebej prednostne naloge, med katerimi je na prvem mestu izpolnjevanje proizvodnih in izvoznih načrtov. Že več kot pol leta se srečujemo s problemom pomanjkanja zgornjih delov obutve za zagotovitev polnega teka proizvodnje v montažnih oddelkih, začetek tega pa zahaja v obdobje izredne zakasnitve pri dobavah skoraj vseh vrst osnovnih materialov. Kljub vsem možnim pristopom za rešitev tega problema, učinki niso zadovoljivi, še posebej, ker ne najdemo sprejemljive poti za večji dotok zgornjih delov od kooperantov. Že v preteklem obdobju so se posledice tega problema vsaj delno omilile z izredno pripravljenostjo vseh zaposlenih v oddelkih za izdelavo zgornjih delov obutve, da so in še delajo v podaljšanem delovnem času. Nimam namena, da posebej ugotavljam, ali smo dejansko storili vse, da bi bili pravočasno oskrbljeni, da bi dobili dovolj zgornjih delov od kooperantov. Prav gotovo je zadosti objektivnih vzrokov povezanih z

razmerami na področju gospodarjenja, resnica pa je tudi ta, da živimo od učinkov našega dela, ter da nikoli ni naloga tako dobro opravljena, da ne bi mogla biti boljše. Prepričan sem, da moramo sedaj vse razpoložljive moči usmeriti v dejansko rešitev tega problema. Le, če nam to uspe, bodo pogoji za doseglo smelo pripravljene načrtov, to pa je pogoj za doseganje pričakovanega dohodka, osebnih dohodkov in akumulacije.

Še posebej je v tem obdobju izredno pomembno izpolnjevanje izvoznih obveznosti. Dejansko se nam **ne sme** dogoditi več to, kar je bilo z zakasnitvijo pri dobavah za preteklo sezono jesen-zima 1983/84. Na žalost smo spet že v zaostankih pri dobavah za sezono pomlad-poletje 1984 (150.000 parov kasnimo, v povprečju zamujamo 15–20 dni).

Prepričan sem, da smo sposobni, seveda z izjemnimi napori, večji del te zakasnitve nadoknaditi in naše dobave povsem približati tistim rokom, katero smo določili.

Dejanska situacija in naloge, ki so pred nami, zahtevajo **IZJEMNE UKREPE**.

Predlagam izjemne ukrepe, in sicer:

1. Naloge na področju priprave proizvodnje **MORAJO** biti izvršene. Če to ni mogoče v rednem delovnem času, se mora organizirati delo v podaljšanem delovnem času.

2. Zagotoviti se **MORA** pravočasna oskrba proizvodnje s potrebnimi materiali. V kolikor posameznih ni mogoče dobiti pravočasno, se **MORA** uvesti postopek spremembe plana in doseči tako spremembo, ki bo vsklajena z možnostmi proizvodnje in dobljeno soglasje kupca.

3. V teku so aktivnosti za povečanje proizvodnih kapacitet izdelave zgornjih delov obutve. Učinki teh ne bodo takoj prisotni, zato se **MORA** v mesecih januar in februar 84 organizirati delo v podaljšanem delovnem času v vseh oddelkih izdelave zgornjih delov delovne organizacije **PEKO**.

Še pred tem je potrebno storiti vse, da bo produktivnost v rednem de-

lovnem času optimalna (priprava, oskrba, razporeditev delavcev, priučevanje ipd).

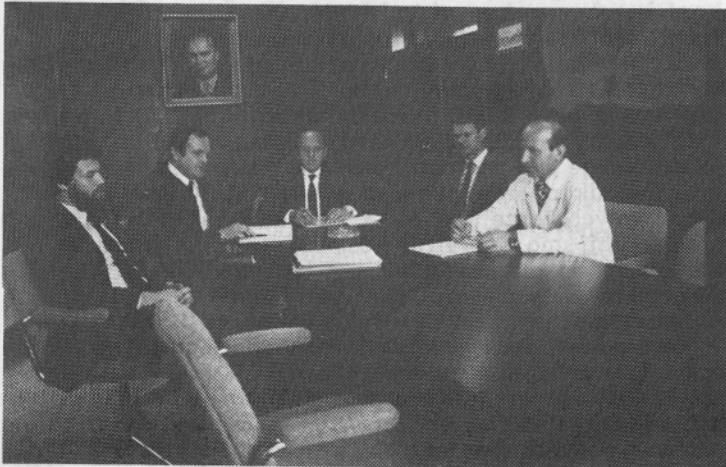
V mesecu januarju in februarju 1984 je za vse oddelke izdelave zgornjih delov v **PEKU** 52-urni delovni teden. Razporeditev opravijo oddelki sami, pri tem pa upoštevajo doseženo razporeditev dela (ena ali dve izmenji).

4. S kooperanti se morajo skleniti trdnejši ter bolj obvezujoči dogovori o dokupu zgornjih delov. V planu za leto 1984 morajo biti poleg količin in pogojev, opredeljene sankcije za neizpolnjevanje dogovorjenega.

Poleg sedanjih kooperantov moramo skleniti dogovore z novimi za zagotovitev potrebnih količin zgornjih delov.

5. V skladu s planom za leto 1984 je potrebno zaposliti nove delavce v izdelavah zgornjih delov (**TOZD Obutev**, **TOZD Trbovlje**, **TOZD Budućnost**), organizirati oblačenje peta kot delo na domu, izvršiti načrtovane investicije za povečanje kapacitet izdelave zgornjih delov.

Predsednik KPO
Franc Grašič dipl. oec.

KPO

ŽIVE NAJ VSI NARODI

Prost, ko je bil očakov,
naprej naj bo Slovencev dom,
naj zdrobe,
njih roké
si spono, ki jih še težé

PREŠERNOV DAN — SLOVENSKI KULTURNI PRAZNIK

Kulturni praznik naj bo res praznik slovenske kulture
ne le spomin na enega največjih velikanov slovenskega duha.

IZ ZDRUŽENJA

SLABŠANJE LIKVIDNOSTI

Usnjarsko predelovalna industrija Slovenije zaposluje 19.182 delavcev, od tega je v združenje včlanjenih 28 organizacij združenega dela s 15.110 delavci. Zaposleni v usnjarsko predelovalni industriji predstavljajo 4,5 % vseh zaposlenih v slovenski industriji.

Kaže, da je bila v usnjarsko predelovalni industriji rast proizvodnje 3,7 %, medtem ko industrija Slovenije beleži 3,2 % rast. Glede na slabšo oskrbljenost s surovinami in repromateriali je trend rasti ugoden. Iz domačih virov je zagotovljeno 55 % kož, ostale so skoraj izključno iz konvertibilnega trga.

Težka devizna situacija, zmanjšanje klanja živine v Jugoslaviji, naraščanje predelovalnih kapacitet in vse večja dispariteta v cenah je vodilo delovne organizacije usnjarsko predelovalne industrije Slovenije in tri OZD iz Hrvatske in Bosne, da so podpisale Samoupravni sporazum o skupnih osnovah. Izdelane so bile materialne in devizne bilance za urejanje medsebojnih blagovnih tokov ter izračunan ključ za združevanje sredstev. V okviru te skupnosti je bil realiziran blagovni kredit iz ZDA v višini 8 milijonov dolarjev za nakup kož. Realizirano je bilo združevanje sredstev v klavniško industrijo, pripravlja se projekcija za naložbe v klavniško industrijo in primarno živinorejsko proizvodnjo.

Zaradi velikega povpraševanja usnjarsko predelovalne industrije Jugoslavije po kožah in pretežno usmeritve usnjarsko predelovalne industrije v drugih republikah na klirinška tržišča in s tem manjših možnosti za uvoz kož iz konvertibilnih tržišč, so cene domačih govejih kož večje za 2,0—2,3 krat od svetovnih, svinjske so približno na enaki ravni. Visoke cene kož vplivajo na cene usnja, te pa na stroške proizvodnje finalnih izdelkov.

Kljub vlaganjem slovenske usnjarsko predelovalne industrije za zagotovitev surovin, se dobava kož in usnja iz drugih republik zmanjšuje, kar pa bo treba nadomestiti iz uvoza, da bodo lahko OZD realizirale plan konvertibilnega izvoza v višini 98.389.973 \$. OZD usnjarsko predelovalne industrije se zavedajo, da je rešitev oskrbe surovin v izvozu. V 9 mesecih so realizirale OZD usnjarsko predelovalne industrije 76.283.406. \$ izvoza oziroma 77,5 % letnega plana, medtem ko je letni plan uvoza, ki znaša 64.652.727. \$ realiziran v 9 mesecih v višini 44.023.800. \$ oziroma 68,1. Od planiranega deviznega sklada 33.737.246. \$ so ga v 9 mesecih realizirale OZD 32.259.606. \$ oziroma 95,5 %.

Od skupnega izvoza plasira usnjarsko predelovalna industrija 79,2 % proizvodov na konvertibilna tržišča in 20,8 % na klirinška tržišča, čeprav je dohodkovna motiviranost izvoznikov na klirinška tržišča večja, pa OZD zmanjšujejo udeležbo v klirinškem izvozu. Zmanjšuje se devizni priliv zaradi razreševanja oskrbe preko kompenzacijskih in kooperacijskih poslov ter drugih oblik. Od skupnega jugoslovanskega konvertibilnega izvoza usnjarsko predelovalne industrije v višini 144,8 milijonov dolarjev, so članice našega združenja v 9 mesecih realizirale 52,7 % konvertibilnega izvoza, medtem ko znaša slovenski delež klirinškega izvoza v jugoslovanskem klirinškem izvozu 7 % (Čiste TOZD panoge 0127 in 0128 so realizirale 41,8 % konvertibilnega izvoza in 8,4 % klirinškega izvoza usnjarsko predelovalne industrije Jugoslavije — po podatkih NB Slovenije).

Skupni izvoz slovenske usnjarsko predelovalne industrije predstavlja 19,3 % skupnega jugoslovanskega izvoza.

Kljub zaostrenim pogojem gospodarjenja in težavam glede oskrbe, pa se je celotni prihodek v 9 mesecih povečal na 70,8 %; bolj se povečuje v usnjarski, kot v usnjarsko predelovalni industriji; po drugi strani pa rastejo porabljeni sredstva hitreje od rasti prihodka. Na povečano rast celotnega prihodka vpliva predvsem enormna rast cen surovin in repromaterialov, v večji meri domačih, delno pa tudi povečani obseg proizvodnje.

Povečujejo se tudi obveznosti iz dohodka in sicer bolj v usnjarski industriji, kjer znaša povečanje 86,6 %, v finalni industriji pa 57,9 %. Obveznosti iz dohodka v usnjarski industriji znašajo že 32 % dohodka, v usnjarsko predelovalni industriji pa 30,8 %.

Bolj kot dohodek se je povečal čisti dohodek v finalni industriji (dohodek 63,3 %, čisti dohodek 65,7 %), v usnjarski in-

dustriji pa je ob večji rasti dohodka in čistega dohodka kot v finalni industriji situacija ravno obratna, to je, da je dohodek rasel hitreje kot čisti dohodek (dohodek 83,1 %, čisti dohodek 80,9 %).

Za bruto akumulacijo so OZD razporedile 153 % več sredstev kot v letu 1982 in imajo članice na razpolago okrog 3,5 milijarde din. Izgubašev ni, je pa 24 TOZD oziroma 26 % z motnjami (5 usnjarske industrije, 12 obutvene industrije, 4 galanterijske industrije in 3 usnjene konfekcije). Zaostruje pa se tudi likvidnostna situacija, čeprav ne zavzema tak obseg kot v industriji.

Čeprav so se sredstva za osebne dohodke povečala za 38 %, nekaj tudi na račun 2 % povečanja števila zaposlenih, pa so osebni dohodki v usnjarsko predelovalni industriji relativno nizki. V 9 mesecih so znašali osebni dohodki 15.662.—din in so bili še pod povprečjem osebnih dohodkov slovenske industrije v I. polletju, čeprav so se osebni dohodki v primerjavi z 9 meseci leta 1982 povečali za 25,8 %.

Kljub temu, da OZD izdvajajo precejšnja sredstva za naložbe in čeprav se investicijske naložbe povečujejo, je bilo po podatkih SDK za I. polletje letos za 1/2 manj osnovnih sredstev danih v uporabo v primerjavi s I. polletjem 1982, ker ni bilo mogoče nabaviti opreme, ki pa je v glavnem iz voza. Zato je nujno omogočiti izvoznim panogam, kjer je tudi velika odpisanost osnovnih sredstev (v naših dveh panogah okrog 86 %), da koristijo določen % sredstev za nadomestitev iztrošene opreme.

Kot smo že omenili, je prišlo do poslabšanja likvidnosti in povečanja zadolženosti. Poslabšuje se finančna disciplina, ki se kaže v naraščanju terjatev do kupcev, ki so se po podatkih SDK za I. polletje povečale za 87,3 % v usnjarsko predelovalni industriji, od tega v usnjarski za 104 %, v finalni za 75 %, v industriji Slovenije pa za 39,4 %. Še bolj so se povečale obveznosti do dobaviteljev, vendar je kljub temu znesek manjši od zneska terjatev.

NOVA PRODAJALNA V DOMŽALAH

Osnovna usmeritev tozda Mreža je povečanje prodajnih kapacitet za prodajo obutve in dodatnega čevljarkega in konfekcijskega programa na domačem tržišču. Iščejo se vedno nove možnosti za razširitev in obnovo prodajaln. V Domžalah se je taka možnost pokazala z izgradnjo poslovno stanovanjskega objekta SPB — L.

V Domžalah smo s ponudbo Peko zastopani že od leta 1948, ko smo na ljubljanski cesti št. 76 odprli lokal v velikosti 49 m². Ker je bila na tem mestu predvidena novogradnja je bil lokal odkupljen in porušen leta 1980. Od takrat so prodajali v dveh kontejnerjih, kar je bila le začasna rešitev. V novogradnji smo rezervirali poslovni prostor v izmeri 450 m². Izvajalca gradbenih del novega objekta sta bila SGP »Beton« Zagorje in GIP »Ingrad« Celje. Zaradi omejenih možnosti finansiranja se je gradnja zavlekla do jeseni 1983.

Nova poslovalnica je bila odprta 16. decembra lani. Opremo so izdelali in montirali naši mizarji v izredno kratkem roku. Izdelava je izredno kvalitetna. Prodaja se odvija v treh oddelkih; takoimenovani osnovni program, to je moška, ženska in otroška obutev ter dodatni športni program.

Investicija je vsekakor opravičena, predvidevamo, da bo dosežen letni promet v vrednosti 35 milijonov dinarjev.

VLOGA TRGOVINE

Konkurenca ni nikakršno zlo niti protisocialistični pojav, ampak je pravzaprav prilika za sposobnejše in cenejše proizvajalce in trgovino.

Zapostavljanje tržišča in ekonomskih zakonitosti je pripeljalo do nezavidljivega stanja gospodarstva in motenj enotnega jugoslovanskega trga.

Z upoštevanjem ekonomskih zakonitosti pa trgovina ne bi bila več občinska, regionalna in republiška.

Razvoj sodobne trgovine je v iznajdljivosti tržno planske ekonomije, toda pri tem smo ostali na pol poti. Notranja trgovina je ostala odmaknjena brez vpliva na proizvodnjo, brez povezovanja z gospodarstvom medtem, ko je zunanja obdržala uvoznik značaj. Povezovanje trgovine s proizvodnjo je treba doseči z ekonomsko ne pa normativno prisilo kakor jo poskušamo z zakonom o obveznem združevanju dela in sredstev med proizvodnimi in prometnimi organizacijami združenega dela. Trgovina je vse bolj podobna vzhodnoevropski, ker taka kakršna je, je samo posrednik in distributor proizvodov, popolnoma pa je zapostavljen njen pomen tako pri oblikovanju cen, vplivu na kvaliteto in izbiro.

Zaradi slabe oskrbljenosti in ponudbe lahko na žalost že govorimo o trgovini kot družbeno nekoristni dejavnosti s katero se vse pogosteje manipulira. Trgovine se zapirajo v občinah, regijah in republikah, kar pripomore k vse večji razdrobljenosti. Vse bolj se poudarjajo njene posredniške značilnosti, zanemarjajo pa se celo kupoprodajni odnosi.

Dolgoročni program ekonomske stabilizacije pa zahteva, da se uveljavljajo ekonomske zakonitosti. Trgovina je važen ekonomski dejavnik in nezamenljiva vez med proizvajalci in porabniki.

Presekati je treba navajanje na pogoje in standarde trgovine, njeno vlogo, ki smo jo smatrali za preživelo, toda ne zaradi prestižnih ali doktriranih razlogov, ampak zaradi spoznanja, da je pogoj za enakopravno sodelovanje, tako bo potrjeno samoupravljanje v praksi kot human in učinkovit sistem.

Zvonko Gol
Peko Osijek

KAKO JE Z RAZVOJEM PUR

Nadaljnji razvoj v tozdu Poliuretan je odvisen od nabave novega stroja Desma, smo rekli v prejšnji številki. Ker pa vemo, da je problem uvoza opreme in strojev še večji kot pred leti in da obstajajo še vse stare in nove omejitve ter nekateri novi kriteriji za pridobitev soglasja, stroja Desma ne bomo mogli uvoziti. Uvoz strojev je možen preko sejmov, drugi izgledi so slabi. Če pa gledamo, da ima Ljubljanski sejem za vso slovensko čevljarsko industrijo strojev za vrednost 3 milijarde dinarjev in da so cene od lani dva do tri krat večje, bo oskrbljenost izredno slabe. V Poliuretanu in Gumoplastu so potrebni stroji večjih vrednosti, zato sploh ni mogoče računati na nabavo novih strojev.

Razvoj poliuretana, razen preizkusov in iskanja novih oblik, je zaustavljen tudi iz razloga, ker so vsi repromateriali iz uvoza, izredno malo kupcev je pripravljeno prispevati devizno udeležbo. Z izvozom obutve pa tudi ne ostajajo viški, da bi pokrili potrebe za ta del proizvodnje.

V čevljarski industriji zanimanje za proizvode iz poliuretana upada. Potrebe nihajo: enkrat več, enkrat manj, vse kaže pa da je PU za čevljarsko industrijo v zatonu. Bodoči razvoj je le v tehničnih artiklih. Na tem področju pa smo bili po vsej verjetnosti premalo agresivni, da bi osvojili širša tržišča.

Pred novo tovarno čevljev v Frenidi.

Prvi z desne direktor tovarne v izgradnji El Bajadh, peti (v plašču) direktor Sonipeca, zadnji finančni minister Sonipeca.

V NEKAJ VRSTAH

V šivalnici zgornjih delov 512 smo na enem traku uvedli drugo izmeno, delovni teden pa podaljšali na 52 ur. Po preverjenih podatkih je v Radovljici in na Jesenicah na razpolago nekaj viška ženske delovne sile. Usposobili jih bomo za dela v šivalnicah. Sproščeno pa bo približno 30 delavk pri oblačenju peta, tako da obstajajo možnosti za uvedbo druge izmene na več linijah.

Za dozidavo stavbe v Trbovljah so v izdelavi načrti. V prizidku bodo spremljajoče dejavnosti, obstoječa hala pa bo služila izključno za proizvodne namene. Predvideva se, da bomo začeli z zemeljskimi deli že v aprilu.

Osnovne organizacije sindikata so imele občne zборе, kjer so analizirali delo v preteklem obdobju in sestavili ter sprejeli smernice za delo in aktivnost v letošnjem letu. Razprave so bile bogate, predvsem pa realne. Naperi bodo usmerjeni predvsem na področja stabilizacije in prizadevanja za čim večji izvoz. Konferenca osnovnih organizacij pa bo v prihodnjem tednu.

Pri iskanju novih kooperantov je prišla ponudba iz Zadra, kjer je naš največji dobavitelj usnja — Usnjarna Zadar. Zadarsko področje ima preko 4000 nezaposlenih, predvsem žensk. Izdelali so elaborat, po katerem naj ne bi prodajali samo usnje, ampak polizdelke. Ponudili so, da bi se vključili v izdelavo tega obrata, sicer ne bomo oskrbljeni z osnovnimi materiali. Za finansiranje obrata naj bi koristili posojilo za razvoj manj razvitih področij.

Podobna ponudba je prišla iz Novega Pazarja, premogokopnega bazena. Vzporedno z gradnjo elektrarne naj bi zgradili objekt za proizvodnjo, kjer bi se zaposlila predvsem ženska delovna sila. Če bo to proizvodnja zgornjih delov, bomo samostojni delovni organizaciji nudili tehnično pomoč in usposabljanje.

Kronično pomanjkanje energije, predvsem električne, nas je vodilo, da smo predvideli sovlaganje v izgradnjo hidroelektrarne v Lomu, za katero so projekti že izdelani. S tem bi imeli zagotovljeno energijo v takoimenovanih kriznih obdobjih in redukcijah.

V četrtek, 26. januarja bomo izvolili nove člane samoupravnih organov za naslednje mandatno obdobje. Predkandidacijske postopke je izvedel sindikat.

Janez Cerkovnik, Marija Horvat in Janez Papov, ki so odšli v Frendo decembra so se nam oglasili v pismu.

PEKO V ALŽIRIJI

Prišel je čas, odhoda. Milena Rajevc iz Trbovelj, Janez Papov iz elektrodelaavnice, Janez Cerkovnik in Angelca Horvat iz oddelka 511 je bila druga ekipa za Frendo.

Na pot smo odšli z mešanimi občutki. Skrbelo nas je ali nas bodo v Alžiru čakali kot smo bili domenjeni. Z Mileno sva doživljali tudi ognjeni krst v vožnji z letalom. Z nekaj treme in strahu je let prijetno minil. Prespali smo v Frankfurtu in naslednji dan pot nadaljevali proti Alžiriji.

Na letališču v Alžiru nas je čakal predstavnik Tehnike. Spoznali smo ga po nalepki Peko, ki je bila naš razpoznavni znak. Veseli, da je šlo vse po sreči smo se odpeljali do predstavništva Rudis v glavnem mestu Alžirije — Alžiru, kjer smo spravili odvečno prtljago. Pot smo nadaljevali proti Frendi in se podali novim presenečenjem nasproti. Toda, na kratko naj opišem vožnjo po ulicah Alžira. Mesto je raztegnjeno po hribu in ob obali morja. Pogled nanj iz daljave je čudovit. Mesto je natrpano z avtomobili parkiranimi na obeh straneh ulice. Mnogo ulic je enosmernih, kar povzroča tujcem nemalo težav. Promet je tako gost, da smo se čudili spretni vožnji našega šoferja, ki je vozil brez nervoze in hude krvi tudi ko so ga prehitevali in izsiljevali prednost. Upam, da mi ne bo treba sestti za volan v taki gneči in neredu, kjer vsak samo pritiska na plin in hupo.

Povrnimo se na potovanje proti Frendi, kjer je naš začasni dom. Po približno uri vožnje iz Alžira se nam je nudil enkratni pogled na velike nasade mandarin in vinske trte, zorane njive posejane z žitom, ki poganja iz zemlje. Mandarine prav sedaj zorijo, zato so jih prodajalne s sadjem polne. Vso pot je ali snežilo ali deževalo. Cesta je bila mokra in spolzka. Do polovice poti se pokrajina bistveno ni spreminjala; mesto, nasadi, preorana polja, vinska trta, gozdovi in ovce. Domačini so kljub dežju hodili brez dežnikov. Moški imajo široke halje kot meniške kute, ženske so pokrite s feredžami, otroci pa so povsod enaki; veseli in brezbrizni. Zvečer se je začelo že temniti, mi pa smo neutrudno nadaljevali vožnjo. Cesta se včasih vzpne tudi do 1500 metrov visoko pa spet spušča, je zelo ovinkasta in polna nevarnosti. Po dolgočasni vožnji smo postajali nestrpni in utrujeni. Okoli desetih zvečer nam je šofer povedal, da se bližamo Frendi. Po prvih ovinkih sem imela občutek, da smo prišli v Poreč, vendar je ta občutek hitro minil ko smo prišli v mesto.

Na obeh straneh ceste so nizke hiše vseh barv, zanemarjene ulice tu pa tam avtomobil. Sodelavci, ki so že v Frendi so nas pričakali z okusno večerjo, mi pa smo iz prtljage privlekli kačjo slino. Mika in Sandi sta nam razkazala naše novo domovanje. Bili smo prijetno presenečeni nad praktično ureditvijo hiše. Utrujeni smo trdno zaspali.

Naslednji dan nas je čakalo novo presenečenje. Ogleдали smo si tovarno, ki je prava paša za oči. Ko bo končano bo kot pesem, le če bodo ljudje za to. Želela sem si, da bi bila ta tovarna v Tržiču, to bi bilo užitek delati v njej.

Za nejeverneže naj povem še to, da imamo vodo po ves dan, le zvečer jo zmanjka. Kupujemo jo le za pitje. Oskrba s hrano je dobra in upam, da ne bo problemov.

Vsem sodelavkam v matičnem podjetju želim ob novem letu 1984 mnogo uspehov pri delu ter medsebojnega razumevanja in osebne sreče. Za ekipo iz Frende Angelca Horvat

ALŽIRCI PRI NAS

V decembru se je z drugo skupino stažistov vrnil v El Bayadh MAKHLOUP BOUGHARES, vodja sekalnice spodnjih delov v novi tovarni. Šest mesecev se je usposabljal v Triu, Poliuretanu in Peku. Ob odhodu je dejal:

»Teško bom zapustil ta kraj, vse tukaj, toda ne za vedno. Še se bom vrnil, če bom le mogel. Ne bom pozabil vaše govornice, ker sem tu preživel najlepše dni mojega življenja. Spomini so lepi, moj vtis o bivanju je dober. Občudujem vaš narod, kako je delaven, pogumen in dober. Poznam veliko ljudi, ki imajo dobro srce, dobre človeške lastnosti. Včasih sem imel težave z jezikom, toda to je malenkost proti temu kar sem doživel. Upam, da bomo imeli dobro sodelovanje, saj kot slišim boste gradili tudi tretjo tovarno.

Šest mesecev v življenju ni dolga doba. Tudi mimo so bili hitro. V prostem času igram kitaro, zato mi čas še hitreje beži. Toda pri vas sem videl toliko, da res ne bo mogoče pozabiti. Vsem delavcem Peka, posebno še v Poliuretanu in Triu želim srečno v letu 1984.«

PORTRET SODELAVCA

Milan TEOFANOVIČ je poslovodja v poslovalnici Arandelovac. V Tržič je prišel na sejo Izvršnega odbora sindikata zaradi izredno pomembne točke dnevnega reda; sindikat naj prouči sklep disciplinske komisije, ki je izrekla ukrep prenehanja delovnega razmerja za hujšo kršitev delovnih obveznosti, ki pomenijo tudi kazniva dejanja. Člani IO sindikata Mreža so soglašali s sklepom disciplinske komisije in predlagali delavskemu svetu, da zavrne pritožbo.

»Desetega novembra 1962 sem ob otvoritvi prevzel poslovalnico. To je majhen lokal, komaj 30 m² meri. Pred petimi leti smo imeli adaptacijo za ureditev najnujnejših pomanjkljivosti. Napravilo bi se lahko več, toda na občini ne izdajo soglasja za večje posege. Objekt je namreč predviden za rušenje, zato smo na prednostni listi za pridobitev lokala v nadomestnem objektu. Do takrat pa bo treba še malo potpeti.«

ZA UPOKOJENE SODELAVCE

Upokojenci Slovenije bodo imeli tudi v zimskem času publiško srečanje. V organizaciji ZVEZE DRUŠTEV UPOKOJENCEV Radovljica, bodo izvedene PRVE ZIMSKE IGRE v veleslalomu in smučarskih tekah in sicer 25. februarja 1984 na smučiščih Smučarskega centra KOBLA v Bohinju.

Prireditelj tekmovanja je ZVEZA DRUŠTEV UPOKOJENCEV Slovenije in pokrovitelj SKUPŠČINA OBČINE Radovljica. Na igre so vabljeni kot gosti upokojenci SR Hrvatske, Avstrije in Italije, ti pa bodo tekmovali izven konkurence. Tekmovanja se lahko udeležijo vsi upokojenci in upokojenke, redni, družinski in invalidni. Vsi zainteresirani bodo pravočasno dobili pri matičnih DU popolnejše informacije o prevozu, prehrani itd. Po 15. januarju 1984 prejmejo še bilten prireditve in pravila tekmovanja.

Prireditelj in organizator vabita vse upokojence — reaktivce in veterane, da se množično udeležijo tekmovanja.

UPOKOJILI SO SE

V decembru se je po dolgotrajnem delu poslovila od svojih sodelavcev ZOFIJA STUDEN in postala naša nova upokojenka.

Ob odhodu ji želimo, da bi leta, ko ne bo več prihajala med nas uživala čim bolj sproščeno, pestro, brez težav v zdravju, sreči in zadovoljstvu.

KLUB ZDRAVLJENIH ALKOHOLIKOV NA ZAČASNEM DELU

Ker se mi je nudila prilika, sem se leta 1969 odločil, da grem na delo v Švico. Že v tistih časih bi si rad kupil avtomobil in sem mislil, da bom ostal samo dve leti. No pa se je potem zavleklo na 11 let zaradi graditve hiše. Hišo sem začel zidati zaradi stanovanjske stiske doma, saj nas je bilo v majhnem stanovanju brez kopalnice 5 članov družine. Moj odhod je bil v januarju 1970. leta. Bilo je mraz, sneg in še kaj drugega. To prvo potovanje na vlak ni bilo prav nič prijetno. Vagoni niso bili ogrevani, vlak je povsod imel zamudo, tako da so nas na glavnih postajah v Avstriji postavljali na slepe tire in čakali, da je bila proga spet prosta. Na avstrijskošvicarski meji so nam cariniki pobrali potne liste in morali smo vsi izstopiti iz vagonov. Mislil sem si, kaj pravzaprav hočejo. Peljali so nas v veliko stavbo in napravili so prvi zdravniški pregled. Slikali so nam pljuča. Vsak, komur so na pljučih kaj ugotovili, je moral s prvim vlakom zapustiti Švico. Teh je bilo kar precej, saj so bili delavci iz vse naše države, iz Turčije in Grčije. Vrnili so nam potne liste in dali vsakemu posebej vozni red vlakov, ki odpeljejo v smer kamor smo bili namenjeni. Takoj potem smo bili prepuščeni sami sebi. Od tedaj naprej je bila samo še iznajdljivost. Po dolgi vožnji, saj sem se vozil celo noč in ves dan, sem bil kar precej trujen. V večernih urah sem prispel v Zürich. To je železniška postaja, kjer ljudje hodijo kakor mravlje. Nekateri iz vlaka, drugi spet na vlak. Kaj pa sedaj, sem si mislil. Nisem vedel kam bi se obrnil, kje je izhod in kam naj grem. Vsedel sem se na kovček, premražen in čakal, premišljeval, kako se bo vse to izteklo. In res, spomnil sem se, da grem lahko na taksi. Med vožnjo sem samo gledal skozi okno in premišljeval, kaj se bo zgodilo. Na stavbah je bilo vse polno svetlobnih napisov.

Tramvaji in avtobusi vozijo po teh ulicah kakor ponoreli. Prišel sem na cilj. Stanovanje sem dobil v delavski baraki. Tu je bilo vse polno Jugoslovanov, Grkov, Italijanov, Turkov, Špancev in drugih. Prišel je delovni dan. V tovarni sem bil tako lepo sprejet, kakor do danes še nikjer. Mojster, ki je prišel pome, da me je odpeljal na delovno mesto, mi je vse lepo povedal ob prisotnosti prevajalca, kako se dela v tovarni, kaj se dela, o disciplini in drugih pravilih, ki jih moraš poznati v tovarni. Takoj po tem me je odpeljal po vseh oddelkih, me seznanil z delom, pokazal mi je ambulanto, gasilski dom in mesta, ki so bila nevarna za delavce. Šla sva tudi, da me seznanji z mojimi predpostavljenimi v tovarni. Tako, da sva od zjutraj do kosila samo hodila po oddelkih, skladiščih, pisarnah. Popoldan pa se je začelo delo, ki sem se ga kar hitro privadil. V začetku nisem pravzaprav vedel kaj naj vzamem v roke, saj so imeli drugi način dela. Barve so bile vse drugačne, kakor pri nas, saj smo jih morali mešati vse na vago. To so bile dvokomponentne specialne barve. Disciplina je bila stroga. Zjutraj, ko je prišla delovna ura te je kar avtomatsko potegnilo k delu. Pogovori v skupinah na delovnem mestu niso bili priporočljivi. V centru pleskarjev, ki smo delali za celo podjetje, je večkrat med delovnim časom prišel mojster, da je videl kaj in kako se dela. Večkrat pa je tudi vprašal kako kaj z zdravjem in s težavami, če si zadovoljen ipd. Plača se ne nosi tako kakor tu, da gre in ti jo prinese kar eden od delavcev. To je naloga mojstra. Kuverto ne smeš nobenemu pokazati, koliko si zaslužil, kajti zaradi plače pride lahko med delavci do nezadovoljstva in prepira. Tudi za stranišče smo imeli delavci vsak svojo številko (markico). Tu se je pokazalo koliko časa porabiš na stranišču, kakšno napraviš. Stranišča so bila prej zelo umazana, ko pa smo imeli markice pa zelo čista. Če nisi bil na delovnem mestu ob odhodu mojstra, so se ti nabirale nekakšne črne pike. To pa je že bilo slabo pri dviganju plače. Če si bil slučajno bolan, si bil lahko doma 3 dni brez zdravniškega pregleda. Po treh dneh pa si moral iti k zdravniku. Če nisi prišel v službo bi moral telefonirati ali javiti potem kolega prvi dan do 9. ure. Skrivanja varnostnih sredstev (očal, ali drugih predmetov, ki si jih uporabljal pri delu) in odgovarjanje nadrejenim je bilo strogo prepovedano. Na ta način je veliko naših in pa tudi tujih delavcev dobilo odpoved in to takoj. Sami ljudje (Švicarji) se mi zdijo kar v redu. Če so videli, da ti nekaj ne gre, so ti na vsak način pomagali. Zdi se mi, da so plašni, mirni, dobrega srca. Če se dobro vključiš mednje, te sploh nimajo za tujca ampak imaš iste pravice kakor oni. Večkrat se med njimi bolj počutiš kakor med našimi. Minilo je 11 let in vrnil sem se v svojo domovino, da ustvarim družino, da živim med svojimi ljudmi in ne med tujimi.

ZAHVALA ZA NOVOLETNE ČESTITKE

Ljubičma, 20. 12. 83.
*Da poslamo novoletno
 nagrado za nam lepe delavce in
 ker želimo v letu 1984 imeti
 najboljšega gospodarja
 Hasolčeta*

Vsem bralcem, uredništvom glasil organizacij združenega dela, upokojenim sodelavcem, se iskreno zahvaljujemo za novoletne čestitke in lepe želje.

Uredništvo

Po šestmesečnem usposabljanju so se v Alžir vrnili alžirski delavci. Razgovor pred odhodom.

						NAJNIŽJI PLEMISKI NASLOV	TURŠKA KNJIŽEVNICA (HALIDE)	SKRIVNI JUDOVSKI NAUK V SR. VEKU	IT. IZDEL-LOVALEC VIOLIN	ROBIČ IVO	čevljar		NASA PISAVA TUJEGA M. IMENA	PLAMEN ZUBLJI	MATI PERZEJA V GRŠKI MITOLOGIJI
						ZALIV IN LUKA PRI REKI					NAZIV ZA UČITELJA	TLA, ZEMLJA			
						ČASTILCI GOLOTE (PO ADAMU)						TURSKI VELIKAŠ REDKO M. IME			
						VODNA ŽIVAL AFRIŠKE ANTILOPE				ZGODOVIN. MESTO V SVICI OŽEBLOST		L			
GRŠKO MESTO NA HALKIDIKI	VRSTA NOŽA, SKOPILO	SODARSKI STOL ZA DOGE	IT. PESNIK (PIETRO, BESNI ROLAND)	MANJŠI KRAJ V JUGOVZH. FRANCJI	FIJALNA IZDELAVA IVAN MINATTI										
ROJSTNI KRAJ ARISTOTELA				G		RADIJ POLKROŽNI PROSTOR S KUPOLO		M. IME		TEMINA, ČRNOBA	KREPELO, OKLEŠČEK				
BOMBON IZ ŽGANEGA SLADKORJA						DELAVEC VOLJARJI	REKA V POSARJU, ZRN	BAN IVO		ČRNI PTIČ PEVEC	RAZLIČNI ČRNI DERIVAT ALKOHOLA				
SNOP SLAME					STARORIMSKI PISEC GOZDNA ŽIVAL										
					P			NAŠ EPSKI PESNIK (ANTON)							
NAMIZNO PREGRIJALO				STANE DOLANC OSEBNI PRAZNIK		POZELENJE HITER POZIREK		DOPIŠUJ V SVOJE GLASILO	DEL STATEV	AFRIŠKI VELETOK	LUKA V IZRAELU				
PRISELJEVANJE								WASTO-PITEV							
								WANDE VIDMAR							
ZNAMKA TUJIH FOTOAPARATOV						UDARNIŠKI DELAVEC				FIGURA PRI ČETVORKI					
POZITIVNA ELEKTRODA						GRAJI-ČARSKA KASARIJA				VODNA ŽIVAL S KLEŠČAMI					

Za zadnjo križanko smo dobili 32 rešitev. Izžrebala jih je naša sodelavka iz splošnega sektorja LIJA ROZMAN — na-grade je razdelila takole:

160 din — DORA ROBLEK — 300
 120 din MIRO HRGOVIČ — Mreža
 80 din — BOŽIDARA MIKOLIČ — 512
 40 din — ANTON KALAN — upokojenec
 40 din — NEŽKA HAFNER — 512/5

Rešitve današnje križanke pošljite v uredništvo »Čevljar-ja« do 31. januarja 1984.

ZAHVALE

Ob boleči izgubi dragega očeta

JOŽETA JENSTERLE

se iskreno zahvaljujeva vsem sodelavkam in sodelavcem montažnega oddelka 523 in TOZD Gumoplast za izrečena sožalja, podarjeno cvetje in denarno pomoč.

Vsem še enkrat iskrena hvala

Žalujoči hčerki Elizabeta
in Jožica Zaplotnik

Ob smrti dragega očeta

ANDREJA NUNAR

se iskreno zahvaljujem za izrečena sožalja in podarjeni venec sodelavkam in sodelavcem oddelka 511, 524 in 541.

hčerka Mari, sin Ruda in Marjan

Ob boleči izgubi naše drage mame

MARIJE ŠVAB

se želiva prisrčno zahvaliti sodelavcem TPD in montažnega oddelka 522 za darovani venec, izrečena sožalja in vsem, ki ste jo pospremili na njeni zadnji poti

žalujoča Marija Križaj in Vinko Švab

Sodelavkam in sodelavcem iz razvojno pripravljalnega sektorja in poliuretana se iskreno zahvaljujem za sodelovanje in lepo darilo ob odhodu v pokoj

Rudi Jeraj

Ob odhodu iz delovne sredine, oddelka 511 se iskreno zahvaljujem sodelavkam in sodelavcem za dolgoletno prijateljstvo in darilo ob upokojitvi.

Vsem želim veliko sreče in medsebojnega razumevanja ter obilo uspehov.

Marija Primožič

Ob upokojitvi se iskreno zahvaljujem sodelavkam in sodelavcem iz oddelka 520 in šivalnice 511 za prelepa darila in izkazano pozornost.

Vsem želim še veliko delovnih uspehov in medsebojnega razumevanja.

Vika Gosar

Vsem sodelavkam in sodelavcem iz oddelka 521 se iskreno zahvaljujem za tople poslovilne besede in za prelepo darilo, ki sem ga prejela ob odhodu iz vaše delovne sredine.

V bodoče vam želim še dosti delovnih uspehov, medsebojnega razumevanja, predvsem pa trdnega zdravja, da boste vsi dočakali zasluženi pokoj.

Mimi Plesničar

ŠPORT REKREACIJA

NAMIZNI TENIS

Osnovna organizacija zveze sindikatov Tovarne »Peko« Tržič, je pripravila v osnovni šoli »Kokrški odred« v Križah tekmovalje v namiznem tenisu za posameznike. Kot vedno, je tudi to tekmovalje odlično organiziral in izpeljal neumorni Janez Muzik. Tekmovanja sta se na žalost udeležili samo dve tekmovalki, tudi med moškimi je bila udeležba zelo skromna. Če se tekmovalje ne bi udeležili štirje tekmovalci iz TOZD Trbovlje, bi bilo samo še devet naših tekmovalcev. Dolgo časa se je čakalo na začetek, saj so bili prijavljeni odlični tekmovalci kot Valjavec, Uzar, Štefe, Dobre itd. Ko jih ni bilo, se je tekmovalje začelo z dvojbojem tekmovalk.

Zmagala je Ana Ribnikar, druga pa je bila Olga Benčina. Prva je bila z oddelka 523 druga pa iz 510.

Med moškimi je z odlično igro navdušil in zmagal Damjan Mandič iz oddelka 500, 2. mesto Franc Prelog — 510, 3. mesto Janez Muzik — 565, 4. mesto Franci Nemančič — 569, 5. mesto Alojz Repovž — Trbovlje, 6. mesto Božidar Meglič — 300, 7. mesto Ferdo Gumzej — Trbovlje, 8. Slavko Berlogar — 533, 9. Metod Leskovšek — Trbovlje, 10. Oskar Čamer — Trbovlje, 11. Janez Benčina — 523, 12. Matevž Jenkole — 569, 13. Stane Mozetič — 533

KEGLJANJE

Na avtomatskem kegljišču v Tržiču, je osnovna organizacija zveze sindikatov To-

varne »Peko« organizirala kegljaško tekmovalje posameznikov. Tekmovalci so metali 50 lučajev (25 polno + 25 čiščenje). Tekmovanja se je udeležilo 11 tekmovalk, ter 50 tekmovalcev. Samo tekmovalje je potekalo dva dni, prvi dan so metale ženske, naslednji dan pa moški.

Pohvala gre našima sodelavcema, Lojzetu Lausegarju, ter Francu Prelogu, katera sta tekmovalje odlično izpeljala. Rezultati so sledeči:

ZENSKESKE: 1. Mandič Hilda — 184 kegljev, 2. Sedminek Mojca 160 kegljev, 3. Meglič Joži 158 kegljev, 4. Zupan Jana 155 kegljev, 5. Horvat Sabina 151 kegljev, 6. Špik Marjeta 149 kegljev, 7. Benčina Olga 148 kegljev, 8. Žnidarič Lidija 147 kegljev, 9. Ruparčič Blanka 145 kegljev, 10. Kaplan Milena 137 kegljev, 11. Zalaznik Marjana 130 kegljev.

MOŠKI: 1. Rejc Rudi 197 kegljev, 2. Nunar Rudi 197 kegljev, 3. Nunar Marjan 196 kegljev, 4. Pogačnik Jože 196 kegljev, 5. Majcen Janez 195 kegljev, 6. Mirt Martin 194 kegljev, 7. Mikolič Marjan 191 kegljev, 8. Čekič Bojo 190 kegljev, 9. Prelog Franc 188 kegljev, 10. Gaberc Rajko 187 kegljev, 11. Keršič Oto 184 kegljev, 12. Zupan Jurij 183 kegljev, 13. Repinc Jernej 182 kegljev, 14. Lausegar Lojze 180 kegljev, 15. Pavšek Janez 179 kegljev, 16. Hrgovič Matjaž 179 kegljev, 17. Lausegar Rudi 178 kegljev, 18. Kralj Jože 176 kegljev, 19. Debec Božo 174 kegljev, 20. Aramović Mile 174 kegljev.

SANKANJE

Na Savskih jamah v Planini pod Golico, je bil v soboto II. JELOVČANOV MEMORIAL, v nedeljo pa še tekmovalje za »Pokal mesta Jesenic« v sankanju. Oba dneva so se tekmovalci iz Italije, Avstrije in Jugoslavije pote-

govali za najboljša mesta na naravni sankajski progi. Proga je bila odlično pripravljena, dolga 1020 m, višinska razlika 141 m, povprečni naklon pa je 13,8 odstotka. Ta proga sedaj povsem ustreza mednarodnim pravilom za naravne proge. Obe mednarodni prireditvi sta od letos dalje uvrščeni v koledar mednarodne sankajške zveze FIL.

Tekmovanja sta se udeležila tudi naša sodelavca iz mehanične delavnice ME-

GLIČ MARKO ter ALBERT PERKO. Meglič se je po obeh prireditvah uvrstil v kategoriji mladincev na odlično 5. mesto med 40 tekmovalci. Perko pa je vozil v kategoriji članov ter bil na koncu 15. kljub temu, da je imel padec v prvi vožnji, tako da je šla dobra uvrstitev po zlu. Rezultate bosta upamo letos še popravila na drugih tekmovaljih, saj je bilo to tekmovalje šele prvo letos.

Matevž Jenkole

PRIŠLI ODŠLI

V TOVARNO

Tirovič Jasminka, Blažič Viktorija, Dežman Milena, Meglič Greta, Ficko Vida, Bajd Mirjam, Papler Janez, Verbič Igor, Ivšek Mihaela, Skubic Dejana, Cafuta Sonja, Kuharič Marija, Rozman Darinka, Petoš Radenko, Stare Marija, Zaletel Borut, Ropret Ljudmila, Drobnič Barbka, Škantar Kristina, Januš Matjaž, Bajd Robert, Prašnikar Ivan, Gumzej Ferdo, Majeršič Andrej, Drnovšek Jana, Ribnikar Anton, Papler Franc, Stojanac Jelena

Tržič II
Piro
Zagreb III
Krško
Koper
Rijeka III
Niš I
Kranj III
Niš II
Vranje
Sl. Brod
Osijek
Zagreb I
Zagreb II

Radovanović Ljubinka
Zupančič Ingrid
Bogdanič Olga, Hrgovič Mirko, Smukovič Brigita
Denković Nenad
Deželan Anton
Koprivc Maja
Markežič Ingrid
Milinović Ljerka
Nikolić Zoran
Pelko Alenka, Žnidaršič Veronika

V MREŽO

Domžlale
Zupančič Valrija

IZ TOVARNE

Kihler Štefan, Kraišnik Nevenka, Špendal Marjeta, Gosar Viktorija, Kostič Emina, Perko Ivanka, Marinković Zdenka, Baličevac Nalka

IZ MREŽE

Postojna
Brežice

Stanković Zoran
Trajković Marija
Ivezić Anđelka
Caran Lucijan
Miko Janja, Urbanovski Radislavka
Novak Štefanija, Škrebilin Nada, Kiš Branimirka, Arbutina Katica, Šijan Smilja

NAŠI PETDESETLETNIKI

JELAR TEREZIJA — šivanje golenic najzahtevnejše v oddelku 524

KOTNIK ANTONIJA — dokončevanje, oblačenje peta v šivalnici 512/3

HOMAN FRANC — vodenje oddelka za razvoj in vzdrževanje prodajne mreže 602

ZAPLOTNIK GABRIJELA — pomoč pri vodenju dispozicijskega oddelka 600

ISKRENE ČESTITKE!

Ob odhodu v pokoj se vsem obračunovalkam prav iskreno zahvaljujem za prelepo darilo in poslovilni večer.

Nepozabni bodo lepi trenutki, nepozabno dolgoletno sodelovanje in iskreno prijateljstvo.

Mimi Plesničar

Osnovni organizaciji sindikata Orodjarna se zahvaljujem za izkazano pozornost.

Martin Pohleven

KRVODAJALSKA AKCIJA

NEUPOŠTEVANJE NAVODIL

Decembrska krvodajalska akcija v Trziču je uspela kot mnoge prej. Začetek akcij je bil v Trziču, nato smo se nekaj let vozili na odvzem v Ljubljano, zadnji dve leti pa so spet v Zdravstvenem domu v Trziču. Ko smo se vozili v Ljubljano smo želeli, da bi bil odvzem organiziran spet v Trziču. Po zadnjem odvzemu pa ugotavljamo, da smo morali predolgo čakati v gneči, posebno zadnji dan odvzema, v četrtek, 8. decembra. Zakaj je bilo tako smo povprašali na občinskem odboru Rdečega križa Trzič:

KRVODAJALSTVO!

Krvodajalska dejavnost v trziški občini že vrsto let poteka zelo dobro in uspešno. Vsako leto pride na odvzem krvi približno 800 prostovoljcev.

Tudi v letošnji akciji, ki je bila v začetku decembra v Zdravstvenem domu v Trziču, je prišlo na odvzem 810 darovalcev krvi. Razveseljivo je bilo, da je bilo med njimi veliko mladih, kateri so se prvič odločili za to humano dejanje.

Nosilec akcije je Občinski odbor Rdečega križa Trzič. Zelo veliko pomoč mu pri tem nudijo Občinski sindikalni svet, osnovne organizacije sindikata s svojimi poverjeniki in Aktivni Rdečega križa v delovnih organizacijah.

Organizator se trudi, da bi vsaka akcija potekala čim boljše in tekoče. Za vsak dan vabi na odvzem 250 do 260 ljudi. Ko bi darovalci krvi upoštevali datum, ki ga imajo označene-

ga na vabilu, ne bi prihajalo do neljubih negotovanj in kritik. V letošnji akciji smo prvi dan zabeležili le 192 prijav, zadnji dan pa 363. Številke same jasno povedo, da je moralo priti zadnji dan do gneče in daljšega čakanja. Kritike posameznikov so bile namenjene seveda le organizatorju, ne pa tudi tistim, ki niso upoštevali datuma na vabilu, ter so prišli na odvzem krvi šele v četrtek. Vendar so prav ti imeli največ pripomb na samo organizacijo akcije.

Zato občinski odbor RK Trzič prosi vse prostovoljne krvodajalce, da v bodoče upoštevajo datume, ker le tako lahko upamo na nemoten potek dela in kratek čas čakanja.

Pohvaliti moramo delovno organizacijo »PEKO«, da je v letošnji akciji presegla predvideni plan, ter tako s prostovoljnimi darovalci krvi in organizatorji v veliki meri pomagala pri uspehu letošnje akcije v naši občini.

Nadalje moramo pripomniti še, da vsak, ki daruje kri 5, 10, 15 krat ali več dobi priznanje ob Dnevu krvodajalcev — 4. juniju. Marsikdaj pa se zgodi, da je nekdo daroval kri tolikokrat, da bi moral dobiti priznanje. Ker pa Občinski odbor RK nima vpisanih datumov ko je daroval kri v JLA ali pa v drugi občini, mu tako priznanje ne more podeliti. Zaradi tega prosimo, da nam ob takih primerih oprostite in da nam posredujete podatke, da lahko neljubo in nenamerno napako popravimo. Še boljše pa je, da nam take eventualne podatke posredujete še pred podelitvijo priznanj.

Ivanka Hvalica

O ČEM PIŠEJO DRUGI — DELAVSKA ENOTNOST

NAJ SOSEDU KOZA CRKNE

Bralcu, ki ne bere samo slovenskega tiska: da bi Slovenija imela zase dovolj nafte in bencina, če ju ne bi plačevala še za druge republike, ki svojih obveznosti ne izpolnjujejo, zadosti pralnega praška in olja zase, če ga delavci ne bi pošiljali domov, kave je sedaj sicer zadosti, bila bi pa cenejša, če bi jo Slovenci uvažali samo za svoje potrebe, poslušaj govorice, da Slovenija pri najemanju in porabljanju dolgovi ni sodelovala, da bi svoj del obveznosti, če so že tu, zlahka plačala, plačevati pa mora še za republike in pokrajine, ki same nimajo dovolj deviz za odplačevanje mednarodnih anuitet, da v Sloveniji nimamo svojega Obrovca in Fenija in nazadnje, da redukcije električnega toka v Sloveniji ne bi bile potrebne, če Slovenci elektrike ne bi pošiljali na jug; polena in blato prideta nazaj: Slovenija da se vede kot razviti svetovni sever do nerazvitega svetovnega juga: v manj razvitih republikah poceni kupuje surovine in jih predelane drago prodaja nazaj ali izvažajo na zahodni trg, presežno vrednost, ki jo delavci iz drugih republik ustvarijo v Sloveniji, porabijo zase, če že investirajo drugod v Jugoslaviji, kot kapitalisti zahtevajo, da sredstva porabijo za namen in način, ki ga postavi Slovenija, pogoj, ki ga Jugoslavija od tujih posojilodajalcev nikoli ni hotela sprejeti. Na koncu, pa ne nazadnje, delegati ene od jugoslovanskih republiških skupščin so baje ploskali, tako je poročal Svet, ko je govornik povedal najboljšo svežo novico, da bodo redukcije tudi v Sloveniji! Sic!

Popackani od nametnega blata, škodoželjnosti, naj sosedu crkne koza (če je že meni), naj se čimprej enakopravni najdemo v komunizmu, če ne v blaginji, pa v revščini. Je to cilj, za katerega je milijon Jugoslovancev dalo revoluciji življenje, za katerega smo skoraj štiri desetletja revolucionarno izgorevali v novi, Titovi samoupravni socialistični Jugoslaviji? Odgovor je in mora biti samo eden: ne, kot leta 1941 ob sramotni kapitulaciji Jugoslavije, velesilam, ki so do II. zasedanja AVNOJA priznavale in pomagale pobegli vladi v tujini in vsa leta po vojni, ko je bila socialistična, samoupravna in neuvrščena Jugoslavija trn, ne v peti, v očesu mnogim, ko je z dosledno notranjo in zunanjo politiko gradila svet, v katerem bi bilo vsaj manj izkoriščanja in več humanizma. Že to je bilo mnogim preveč!

Kar ni uspelo s silo, političnimi zvijačami in z izsiljevanjem, bi skoraj uspelo mednarodnemu kapitalu: stisniti Jugoslavijo v takšen gospodarski primež, da bo imela sama s sabo toliko dela, da ji (tuje) krivice v svetu ne bodo mogle biti več mar. Krivi smo, da smo nespametno jemali tudi posojila, za katera nismo prosili, češ, če so že na voljo, zakaj pa ne, jih bomo že vrnili, ko bodo časi boljši, ali pa tudi ne, saj smo z obrestmi tako že plačali več, kot smo dobili. Zazrimo se vase: ali ni že vsak med nami v takih govoricah sodeloval. In zazrimo se še globlje in skušajmo potegniti zaključek, komu škodimo z govoricami, obrekovanjem in malodušjem, ki nastaja kot logična posledica vsega tega? Sebi! Naj sosedu koza crkne! Vprašajmo pa se, vsi, ali ne pijemo vsi mleka istih koz, svojih in sosedovih in obratno. Med obiskom te dni v Makedoniji nisem slišal od makedonskih delavcev žal besede o Sloveniji in Slovencih. Od makedonskih delavcev, ki prav tako delajo osem ur za strojem in kjer tovarne zaradi pomanjkanja elektrike po več ur na dan stoje, kjer so redukcije dnevnih in trajajo tudi po deset ur, delavcev, ki zaslužijo do sedem novih tisočakov na mesec in morajo z njimi od prvega do prvega zvezati konec s koncem. Če bi se boljše poznali med sabo, delavci neposredno, bi si pomagali že iz delavske solidarnosti, če že ne iz sebičnega spoznanja, da če pomagamo drugim, tudi kadar smo drugi mi, pomagamo najprej sebi!

Matjaž Vizjak

čevljar

Glasilo delovne organizacije tovarne obutve PEKO Trzič n. sol. o. — Ureja uredniški odbor: Ivanka Horžen, Janez Kallišnik, Edo Košnjek, Bojan Prešeren, Marko Tomazin, Sašo Uranjek, Karel Zajc, Tomislav Zupan, Marija Slapar — glavni in odgovorni urednik. — Naslov uredništva: »PEKO« Trzič, telefon 50-260 int. 217. — Tisk TK Gorenjski tisk Kranj. — Izhaja enkrat mesečno v nakladi 3300 izvodov v slovenskem in 1700 izvodov v srbohrvatskem jeziku. — Glasilo dobijo člani delovne organizacije, štipendisti, vajenci in upokojenci brezplačno.